

Vetenskaplig teori och metod Theory and Method in Caring Science Research

7,5 högskolepoäng

7,5 credits

Ladokkod: 61ST01

Version: 1.0

Fastställd av: Utbildningsutskottet 2012-08-24

Gäller från: HT 2012

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (G2F)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Följande avslutade och godkända kurser som ingår i sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng:

Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad:

- Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad, 15 hp
- Klinisk omvårdnad: Allmän omvårdnad 25,5 hp
- Klinisk omvårdnad: Somatisk hälsa, ohälsa och sjukdom, 31,5 hp
- Klinisk omvårdnad: Psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom, 9 hp

Medicinsk vetenskap:

- Humanbiologi, 15 hp
- Mikrobiologi och vårdhygien, 4,5 hp
- Klinisk medicin: Somatisk ohälsa och sjukdom, 7,5 hp
- Farmakologi och läkemedelsräkning, 7,5 hp
- Klinisk medicin: Psykisk ohälsa och sjukdom, 4,5 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

I kursen fördjupas innebörden i vetenskapsteoretiska och forskningsmetodologiska grundbegrepp. Kvantitativa och kvalitativa forskningsansatser, begrepp och metoder studeras liksom informationssökning och informationshantering. Kritisk granskning av vetenskaplig rapportering tränas. Ett genomgående tema i kursen är sjuksköterskans ansvar att värdera och använda vårdvetenskapliga forskningsresultat.

Mål

Kursen syftar till att studenten fördjupar sina kunskaper i vårdforskningens teori och metod för att kunna intitera och delta i evidensbaserad utveckling av vårdandet.

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- redogöra för innehållet i forskningsprocessens olika faser inom kvantitativ och kvalitativ forskning,
- beskriva och reflektera över olika vetenskapliga perspektiv och metoder inom vårdforskning.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- tillämpa informationssökning för att bevaka kunskapsutvecklingen inom området,
- identifiera och formulera vårdproblem som kräver systematisk vårdutveckling,
- kritiskt argumentera för egna vetenskapliga ställningstaganden kring valt problemområde,
- kritiskt granska och värdera kvalitet i vetenskapliga studier,

- redogöra för de grundläggande principerna vid hypotesprövande statistik med hjälp av enklare parametriska och icke-parametriska metoder,
- redogöra för och tillämpa olika former av kvalitativ analysmetodik,
- genomföra vetenskaplig rapportering grundad i vedertagna skrivregler och referenshantering.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- identifiera och kritiskt analysera forskningsetiska frågor samt argumentera för egna ställningstaganden,
- kritiskt värdera och reflektera över hur ett vårdvetenskapligt förhållningssätt kan bidra till en hållbar utveckling i vårdandet.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och diskussionsforum på PingPong.

I föreläsningarna ges en översikt av kursens innehåll, orientering om aktuella frågeställningar inom ämnesområdet och stöd för att strukturera självstudier. Seminarierna syftar till att stimulera och utveckla förmågan till kritisk granskning av vetenskaplig rapportering och av förmågan att argumentera för egna vårdvetenskapliga ställningstaganden. Seminarierna förutsätter aktivt deltagande från studentens sida, genom förberedande studier av kurslitteraturen.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom:

- Skriftlig individuell tentamen
- Seminarier

Studenten har rätt till fem tentamenstillfällen, varav tre tillfällen inom kursens ram och ytterligare två inom ett år. Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Se högskolans riktlinjer för rättsäker examination samt institutionsspecifika riktlinjer för rättsäker examination på HBs respektive VHBs hemsida.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på institutionens hemsida.

Studenter har rätt att vara representerade i institutionens beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Bilaga: Litteraturlista för Vetenskaplig teori och metod (61ST01)

Cochrane systematic reviews

Hämtad från: <http://www2.cochrane.org/reviews/>

Consort statement. Hämtad från: <http://www.consort-statement.org/>

Critical appraisal skills programme

Hämtad från: <http://www.sph.nhs.uk/what-we-do/public-health-workforce/resources/critical-appraisals-skills-programme/>

Borg, E. & Westerlund, J. (2006) *Statistik för beteendevetare*. Stockholm: Liber 200 s

Fransson, J. (2007). *Effektivare informationssökning på webben: En handbok i konsten att söka information*. Ronneby: HEXA.
Hämtad från: <http://www.jonasfransson.com/effektivare-informationssokning-pa-webben-bok/>

Friberg, F. (red.) (2012). *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Lund: Studentlitteratur. 181 s.

Granskär, M. & Höglund-Nielsen, B. (red.) (2008). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. Lund: Studentlitteratur. 210 s.

Karolinska institutets bibliotek. (2009). *Vad är en vetenskaplig artikel? En guide*. [Lärobjekt.]
Hämtad från <http://bridge.kib.ki.se/vetartikel/player.html>

Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare*. Stockholm: Liber. 148 s.

Vetenskapsrådet. *Regler och riktlinjer för forskning*. Hämtad från:
<http://www.vr.se/etik/codexreglerochriktlinjerforforskning.4.10ae774712595bc27e98000286.html>

Statens beredning för medicinsk utvärdering SBU
Hämtad från: www.sbu.se

Artiklar

Blythe, J. & White, J. (2012). Role of the mental health nurse towards physical health care in serious mental illness: An integrative review of 10 years of UK Literature. *International Journal of Mental Health Nursing*. 21(3):193-201. doi: 10.1111/j.1447-0349.2011.00792.x

Bloomer, M. J., Cross, W., Endacott, R., O'Connor, M., & Moss, C. (2012). Qualitative observation in a clinical setting: Challenges at end of life. *Nursing & Health Sciences*, 14(1), 25-31. doi:10.1111/j.1442-2018.2011.00653.x

Elo, S. & Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107–115. 9 s. doi: 10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x

Halding, A-G., Heggdal, K. & Wahl, A. (2011). Experiences of self-blame and stigmatisation for self-infliction among individuals living with COPD. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 25(1), 100-107. 8 s.
doi: 10.1111/j.1471-6712.2010.00796.x

Hsieh, H-F. & Shannon, S.E. (2005). Three approaches of qualitative content analysis. *Qualitative Health Research*, 15, 1277-1288. 12 s. doi: 10.1177/1049732305276687

Johansson, M., et al. (2010). Gender perspective on quality of life, comparisons between groups 4–5.5 years after unsuccessful or successful IVF treatment. *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica*, 89(5), 683-691. doi: 10.3109/00016341003657892

Malmquist J (2002). Risk och odds - hur man räknar med händelser. *Läkartidningen* 99 (8). 751-756.
<http://larkiv.lakartidningen.se/2002/temp/pda24274.pdf>

Mockiene, Souminen, Välimäki, Razbadauskas, Caplinskas, & Martinkenas (2011). Nurses' willingness to take care of people living with human immunodeficiency virus/acquired immunodeficiency syndrome (HIV/AIDS)--does a teaching intervention make a difference? *Nurse Education Today*, 31, 617-622. doi:10.1016/j.nedt.2010.10.021

Nunkoosing, K. (2005) The problems with interviews. *Qualitative Health Research* 15 (5) p 698-706. Doi: 10.1177/1049732304273903

Pinto, A. et al. (2011). The effect of weight loss on changes in health-related quality of life among overweight and obese women with urinary incontinence. *Quality of Life Research*, 1-10. doi: 10.1007/s11136-011-0086-2

Rodriguez, K. L., Hanlon, J. T., Perera, S., Jaffe, E. J., & Sevick, M. A. (2010). A cross-sectional analysis of the prevalence of undertreatment of nonpain symptoms and factors associated with undertreatment in older nursing home hospice/palliative care patients. *The American Journal of Geriatric Pharmacotherapy*, 8(3), 225-232. doi: 10.1016/j.amjopharm.2010.05.002

Sandelowski, M., Voil, CL., Chang, Y., & Lee EJ. (2009) A systematic review comparing antiretroviral adherence descriptive and intervention studies conducted in USA. *AIDS Care: Psychological and Socio-medical Aspects of AIDS/HIV*; 21 (8) 953-66. doi:10.1080/09540120802626212

Wilson, J.S., Elborn, J.S. & Fitzsimons, D. (2011) 'It's not worth stopping now': Why do smokers with chronic obstructive pulmonary disease continue to smoke? A qualitative study. *Journal of Clinical Nursing*, 20, 819-827. 9 s. doi: 10.1111/j.1365-2702.2010.03319.x

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

2012-06-21 BEL/MARJ/THER/ila

Beredningsgruppen: 2012-08-15

Utbildningsutskottet: 2012-08-24